

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 4 forint.
Félévre 2 forint.
Negyed évre 1 forint.

SZERKESZTŐSÉG:

Szobotka Gusztav ügyvéd irodájában, hova a lap szellemi részét illető közlemények és a pénzküldemények is intézendők.

MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NÉZVE

a lap hátsó (4-ik) oldala 20 helyre van beosztva. Egy hely ára 90 kr. Kincstári bélyegilleték külön 30 kr.

NYILTTÉRBE

minden egyes sor közlése 15 kr. Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem adatnak.

MEGJELEN: MINDEN VASÁRNPAP.

Felelős szerkesztők:
HUBACSEK PÁL és SZOBOTKA GUSZTÁV.
Kiadó tulajdonos:
AZ ALAPÍTÓ EGYESÜLET.

EGYES SZÁM ÁRA 8 KRAJCÁR.

KÖZSÉGI HÁZTARTÁSUNK.

I.

Nem mellékes, de sőt elsőrendű kérdés minden egyes község beléletében, a községi háztartás kérdése, mert ha nem is feltétlenül, de a legnagyobb valószínűséggel el lehet mondani, hogy boldog községi belélet csak ott lehet, a hol rendezett községi háztartás van.

Mi a rendezett községi háztartást nem oly értelemben vesszük hogy költségvetésnek és ebből kifolyólag községi adókirovási kulcsnak kell lenni, mert ez általában meg van mindenütt és meg kell lenni minden egyes községben: így rendelvén azt el a törvény. Hanem vesszük mi a rendezett községi háztartást oly értelemben, hogy a budget normalis, évről-évre következetes, a haladó kor követelményeinek megfelelő, s mind e mellett olyan legyen, hogy az adózó közönségre tulságos és elkerülhető terheket ne róvjon.

A községi háztartás rendezetlensége, nem mindig és föltétlenül a háztartás vezetőinek bűne. Sok körülmény játszik sokszor közre, hogy évek hosszú során át nem lehet bizonyos megállapodásra jutni; sokszor megtörténik, hogy a midőn egyik vagy másik község már azt hiszi, hogy a normalis budgetet elérte, hát csak kerül fordul egyet a világ kereke, s azon veszi magát észre, hogy hite, reménye csalfa álomkép, merő ábránd vala, hogy újra és ismételtén fokozottabban kell igénybe venni az adózó polgárok zsebeit.

Ilyen községek leginkább azok, a melyeknek közvetlen jövedelmi forrásuk nincs, a melyeknek fejlődési viszonyai zárkóztak, a hol ipar, kereskedelem nincs, szóval a hol a község mint erkölcsi testület és ahol a község egyes polgárai is szegények. S bár mint igyekeztek is azután ily község boldogulni, még sem bir, mert részint a fejlődő kornak követelményei, részint magának a törvény intézkedései elől ki nem térhetvén: sok dolgot el nem odázhat, s így minden erőfeszítés az adózó polgárok terhein könnyíteni, csak hasztalan kísérlet.

E szomorú helyzetben lévőnek találjuk mi községünket, mint a melynek geographiai viszonyai kedvezőnek épen nem fejlődési visznyai még épen rosszakkal monthatók.

Az előadott szempontokból itélve meg a dolgot, mi egy cseppet sem csodálkozunk azon, hogy normalis községi budgettel nem rendelkezünk, hogy községi adónk évről-évre nő, s maholnap eléri az állami adó nagyságát. Sőt ha a fejlődő korrallal minden-

ben lépést akarnánk tartani, már el is érte volna.

Nem vélünk rossz szolgálatot tenni közönségünknek, ha községi háztartásunk be rendezéséről néhány rövid felvilágosítással szolgálunk, s ha visszapillantva a múltba, mintegy történetileg dedukálunk minden mozzanatra, mely községi háztartásunkra lényeges befolyással volt, s kimutatjuk az okokat, a melyek előidéztek, hogy a mindig magas községi adónk már-már oly tetemes összegre rug, mint maga az állami adó.

De szükségesnek tartunk egy kis értekezést e téren, mert t. laptársunk: a „Kecskemét” hasábjain itt-amott elszórva sok ferde és haszontalan badarságokat olvasunk e dolgról, hogy valóban nem tudja az ember, valjon nevéssen-e, avagy haragudják, vagy talán inkább szomorkodják ama farizeuskodáson, hogy mint hullatnak némelyek krokodilusi könyeket önmaguk dicsőítésére és mások becsmérélsére.

Megtettük volna minden körülmények között, de t. laptársunk a „Kecskemét”-ben megjelenő, ferde és valótlan tudósítások kötelességünkké teszik, hogy megtegyük, hogy községi háztartásunk miben állásáról értekezzünk.

Lesz alkalmunk cikkünk folyamán részletezni, okadatolni és kimutatni, egész tárgyalagosan, hogy mi hát az oka magas községi adónknak, s ha azután a „Kecskemét”-itteni tudósítójától jobbat, okosabbat, s a való tényállásnak megfelelő igaz dolgokat fogunk ez ügyről olvasni, akkor kalapunkat emeljük, s mondjuk: mea culpa, én vétkem, én nagy vétkem. Addig pedig engedjen meg nekünk a „Kecskemét”, hogy mi meg azt mondjuk: ne sutor ultra krepdam, azaz ne tovább csizmadia a kaptafánál.

A KIS FARSANG KÜSZÖBÉN.

Az őszi idő küszöbén állunk. — Azon évszak ez, melyben községünk területén a csendes egyhanguságot zajosabb élet, vig-ság fűszerezik. A szüretnek vége, a borok megforrvák, nemsokára lakodalmat lakodalm követ, szóval közeleg a kis farsang, az ifjak tömegesen házasodnak, a község utcái már már ünnepies násznéptől hemzsegnek.

Ez mind igen szép; vajha a lakodalmi vig-ság, ne változnék hovahamarabb gyász-szomorúsággá, miként azt oly nagyon sok házastársnál sajnos tapasztaljuk.

Nem szándékunk a házasságról terjedelmes értekezést írni, de el nem mulaszt-hatjuk, hogy a házasulandóknak a kis farsang küszöbén némi jó tanácsal ne szolgáljunk.

Nagy és fontos lépés a házasság; nagy

és fontos — mondjuk, — mert irányadó az egész életre, hosszan tartó boldogságnak, de örökös boldogtalanságnak lehet szülő anyjává.

Miután tehát oly életbevágó dolog a házasság, kell, hogy higgadt megfontolással készüljenek ahhoz a házasulandók.

Megkivántatik azért, hogy a házasulandó ne hirtelenkedjék oly magasztos dologgal, mint a házasság, mert örökre igaz marad a közmondás: „A mi hamar kész, hamar vész.” E pontnál el nem mulaszt-hatjuk, hogy ne reflektáljunk azon eljárásra, melyet a mindszei ifjak is egy jó nagy részben követni szoktak. — Ugyanis számtalanok vannak, kik — mint mondani szokás, — szóbeszéd után házasodnak, a napi foglalkozások bevégeztével egy kérő násznagy vezetése alatt elmennek oly hajadon kezét megkérni, kit az ifju — mondhatni, — sohasem látott. A legtöbb esetben eredményre vezet fáradozásuk, tehát az ifju hajlandó nőül venni azon hajadont, kinek semmi tulajdonait nem ismeri, a lány szülei odaadják a hajadont anélkül, hogy komolyabban utánna néznének, hogy tulajdonképen miféle a vőlegény s hogy kivel van dolguk?

Ily eljárást nem minősíthetünk másképp, mintha azt mondjuk, hogy mindkét fél hanyatthomlok rohan neki a falnak. — Jegyet váltanak. Gyakori eset, hogy már másnap az ifju az eljegyzést felbontja. S miért? mert meglátta jegyesét másnap a nap világánál s nem találja őt oly csinosnak, minőnek a lámpa fényénél látszott. — Ime a hirtelenkedés gyümölcse; nem valami megsomorító ugyan az eset, de annál nevetségesebb, s elmondhatjuk rá, hogy a „hegyek nevetségesegeket szültek.”

S ha csak így üt ki az elhirtelenkedett eljegyzés, még igen jó, mert azon kívül, hogy a komoly ember kineveti az ily meg-gondolatlan házasulandókat szüleikkel együtt félszeg eljárásukért, — a jövő életre semmi gyászos következményekkel nem bir.

Alig maradhatnak azonban el a bánatos napok oly elhirtelenkedett házasságoknál, hol a jegyesek legelőször az eljegyzés estéjén, s körülményeiknél fogva ismét csak a menyekző napján látják egymást.

Sok szánandó példa beigazolta már, hogy az ily gőzerővel készült házasság bánatos gyümölcsei már a menyegző napján érni s pár nap alatt lehullani kezdtek. — Pedig csak néhány szori találkozás az egybekelés előtt, s felismerhette volna egyik a másikban a másodtermészté vált hibákat, mik csakis boldogtalanná teszik a házasságot.

Azon legyenek azért a szülők, hogy elég idejük s alkalmuk legyen a jegyeseknek egymást kiismerni, felfedezhessék egymásban a szép jellemvonást, jó tulajdonokat, idő hagyassék arra, hogy a szívek egymás iránt szeretetre gerjedjenek; nem különben, ha egyik a másikban oly lelki hibát észlelne, mely csak gátló akadály volna a jövő boldogságnak, avagy jövendőbelijét

iszákos, kártyás, pazarlónak ismerné fel, még elég idő legyen a visszalépésre.

Szükséges továbbá, hogy a házasulandókat ne csupán az ész vezérelje a házasság megkötésénél, hanem a szívnek is meg kell adni a magáét. Vagyis ne anyagi számításon alapuljon a házasság, hanem első rendben a szívnek legyen meg a vonzalma az iránt, kit valaki sirig tartó társul kiszemel.

Kín lesz annak a házas élet, kit csupán az ész, — a számítás — vezérel a házasság megkötésében, s szíve csupán a vagyonyhoz vonzódik, a kiszemelt jegyest pedig csak eszközül tekinti arra, hogy ő vagyonyhoz jusson.

Kérdezze azért meg minden házasulandó önmagát, vajjon meg van-e belsejében választottja iránt azon szívbéli vonzalom, mely nélkül egy boldog házasság nem is képzelhető?

Vegye fontolóra minden házasulandó azt, hogy a merő számításra alapított házasság sok ezreknél igen siralmasan boszuita meg magát. Nagyon természetes is az, hogy a hol nem a szeretet azon gyémánt kapocs, mely a házásokat összefűzi, a vagyony a hiányzó szeretetet sohasem pótolhatja, s az ily házások közti látszólagos vonzalom, nem egyéb, mint külső máz, mely rut érdekeket takar, nem egyéb, mint tűnékeny délibáb, mely csak a verőfényes nap tükrében pompázik, de melyet a legkisebb felleg is eloszlat, szóval a szeretet, a vonzalom nélküli házasság

..... pusztább semminél,
S ártalmasabb; mert vért, velőt apaszt,
.....
És örülés a rév, a hol kiköt. (Vörösmarty.)

A mondottakkal még jó tanácsunk nem ért véget, több körülmény van még, mikre nemcsak a házasulandó fiatalok figyelmét felkölteni óhajtjuk, hanem egyszersmind azon kötelemekkel is akarunk röviden foglalkozni, mik a fiatalok házassága körül a szülőkre várakoznak, de minderről jövő számunkban.

Jelentés a budapesti országos kiállításról.

III.

Láthatók itt a Göncy Pál által szerkesztett nálunk is használt fali táblák stb. melyeknek célszerűségét s gazdaságos voltát az egész ország iskoláinak több évi használata bebizonyította. — Számolásra szánt készülék szintén több van kiállítva, melyek a legprimitívabb matematikai ismeretek elsajátítására célozók. A rendszer ismerete tudvalevőleg nem a legkönnyebben megy a kis növendék

fejébe s noha a kettős, hármás, hetes, nyolcas stb. rendszer épen nincs használatban s elemi iskolákban nem is adatik elő, még a legkönnyebbet, a tizes rendszert sem igen lehet szemléltetés nélkül megérteni; például egy jó összeadó és kivonó, aki jól tudja, hogy az összeadásnál marad kettő, vagy marad három s ezt a tizesekhez, vagy százásokhoz kell adnia, — vagy a kivonásnál kölesön kér a tizesektől vagy százasoktól; ez a jó számadó nem fogja érteni, hogy miért kell a szorzásnál a tizesek szorzatát eggyel lejjebb írni. De tegyük fel, hogy ez neki megmagyarázhatnák s meg is értené, ha a szorzást megfordítva hajtatuák vele véghez, azaz péld.: két számjegyű szorzónál a tizesekkel kezdenék a szorzást, az egyesek szorzatát nem tudná a kellő helyre írni s ennek legtermészetesebb oka az, hogy a tizes rendszerrel gyakorlat után tud bánni, de azt teljesen, alaposan nem érti, ezen pedig a növendékek kis korában másként, mint szemléltetés útján, segíteni nem lehet. Ilyen szemléltetési uton való megértésre készített gép több található a tanügyi kiállításon. A legnevezetesebb, mondhatnánk legpraktikusabb is ezek közt egy aradi real-tanár: Ábray Lajos által szerkesztett számos tábla. Áll pedig egy tetszés szerinti nagyságu fekete táblából, vagy pusztán papirból. E táblán négy rovat látható fehér vonalak által függőlegesen alkotva. A rovatok egyesek, tizesek, százások és ezresek felirátával bírnak. Minden rovaton több rendben 9—9 lyuk van furva, melyekbe fehér farudacsók szurhatók. A mint a tanuló egy kockát már betöltött, tovább is számolnia kell, kényszerülve van azon eredményre jutni, hogy bizonyos számú egységek összefoglalva egy magasabb terminushoz érnek és a magasabb terminusok ismét magasabbakhoz s mikor a négyzetek már beteltek, felfogja találni, alaposan fogja érteni a rendszert. Nagy előnye ez eszköznek az is, hogy minden tanuló maga is készítheti és az egész iskola együtt és egyszerre foglalkozhat vele. Képe kellemesebb a használatra, de igen ügyes összeállítású és alkalmazású Itezés József szegedi tanító számoló táblája is.

Nem tartjuk fölöslegesnek a megemlékezésre Dér József horgosi tanító óra-készülékét sem, mely egy számozott óra-lapból és hátulról kézzel mozgatható mutatókból áll; alkalmas arra, hogy a tanulókat az órával való idő számításával megismertessük. Ezen fölül az évszakok, hónapok, hetek, stb. rendje is leolvasható e készülékről.

Igen szép és gazdag a földrajzi oktatás segéd eszközeinek kiállítása. A földrajzi eszközök két osztályra oszthatók; a domborművek és térképek csoportjára. Természetesen fölülte áll a többinek művészi kivitele által a panamai és korinthusi csatornák mellékének feldomborműve, Türr István tábornoktól, ugy szintén más, más szerzőktől a „Magas

Tátra“, „Budapest és környéke“, „Budapest budai része“, „Konstantinápoly“ stb. stb. A tanítók által készített művek közül kiválóak: „Ugoesamegye“, „Fehérmegye“, „Turócmege“, „a gyergyói medence“, „a Garam forrás vidéke“, „Znióvár-alja“, „Znióvár-alja tájéka“ stb. domborművek. Tanulók által készített dombormű mindössze is talán egy van a kiállításon. — A térképek közül kiváló a földrajzi társaságtól „Budapest nagy térképe“ s különféle szerzőktől: „Budapest kézi térképe“, „Arad- és Temes-megye“, „Vasmege“, „Szepesmege“, „Csongrád-megye“ s „Makó város“ Krompaszky Ignációl stb. Ezekon kívül látható több földgömb és csillagászati gömb. — A természettudományok növény és ásvány gyűjtemények, ugy szintén kitémőtt állatok által vannak főleg képviselve. A gyűjtemények összeállítása, valamint az egyes példányok is nemcsak a gyűjtők buzgalmáról és szakértelméről tanuskodnak, hanem kis vázlati szempontból is a legérdekesebb látványt nyújtják s szinte a művészet magaslatán állanak.

Tovább föllelhetők itt a Göncy-fele praktikus és célszerű természettudományi fali táblák. — A rajzoktatásra szánt eszközök közül különféle fokozatban található rajzminták, fali táblák, sodrony-, fa- és gipsz minták, melyek legnagyobb része a lehető tökélyt elérte és iskolai használatban sikerrel biztat.

A gazdasági taneszközöknek, fontosságukhoz képest, csekély szerep jutott osztályrésztül a kiállításon; alig áll ez többől egy-két méhészeti s gyümölcsfa oltási mintánál, melyek különben megállják helyüket és figyelemre méltók.

A közönség köréből.

Mindszent, 1885. szept. 10.

Tekintetes szerkesztőség!

Tudva azt, hogy becses lapja hasábjai nyitva állanak mindazon felszólalásoknak, melyeknek célja orvosolni azon visszaéléseket s hiányokat, mik bármely téren mutatkoznak; bátor vagyok én is rámutatni azon ferdeségekre, miket a tisztai átkelésnél — a kompnál — észleltem, kérve a t. szerkesztőséget, miszerint soraimnak becses lapjában helyt adni kegyeskedjék.

Mióta töltéseink elkészültek, a kompa való be- s kiszállás lényeges változáson ment keresztül, amenyiben főleg a kis vizállás alkalmával a beszállást — mondhatni — hirtelen növekvő lejtő előzi meg, a kiszállásnál ismét a meredek töltéssel kell megküzdni.

Mindez a töltés befejezte óta van így s nemcsak az embernek, hanem a vidéktünkön ilyesmihez nem szokott vonó barmoknak is szokatlan.

A mi a leereszkedést illeti, kevesen vannak, kik kerékkötőt alkalmaznának, a legnagyobb rész vakmerő s kerék-fékezőt nem alkalmaz, sőt olyanok

TARCSA.

ZRINYI ILONA.

— TÖRTÉNETI BESZÉLT. —

Fogoly lett Ilona, foglya legnagyobb ellenének, a németnek!

S azt gondoljátok, ha sötét börtön helyett palotában fogoly az ember, nem oly nagy a fájdalom? Oh, a bilincs, ha gyémántból van is, csak bilincs!

Még az nem volt elég, hogy megfoszták szabadságától s férjétől, hanem még letépték kebléről gyermekeit is.

Istenem! Istenem! ennyit szenvedni azért, hogy a nő szíve sugallatát követi!...

Most már csakugyan boldogtalan volt! de nem; mert még remélt.

... Tökölyi itthon küzdött. Csak ritkán s ekkor is csak titkon válthatott nevével levelet; megszabadítani sehogy sem tudta... Erdélyben hevesen foly a harc. Az ütközet hevében Tökölyi elfogja a császári vezért. Jelentik ezt a császárnak, s ez Tökölyinek cserét ígér. A csere kedvező. Tökölyi megszabadítja nejét...

Zentánál irtózatos a harc. Dörög az ágyú, a

füstgomolyok elsötétítik a napot. Ki elbukik, százak futuak át testén. „Rohamra, rohamra, előre!“

Az összetapodtak közül új harcok emelkednek fel, kezökben megvilan a fegyver, de újra összedőlnek. A folyam véres habókat hajt. Előre! Előre! Véresen szállt le a nap. Végre, végre! Elvesztünk! hallatszik. Vesztett a magyar!

Kuszált hajakkal csaknem örvongve bolyong egy férfiú a holt testeken, letérdel a vérmezőre s zokog a holtak fölött. Ez Tökölyi Imre.

A harang szól estmára,
Visszhangozza a berek:
„Elbukott a szent szabadság,
Térdre, térdre, emberek!“

Tíz év múlva.

Nikomedia legbálysabb vidékén, Virágmezőn egy kis lak állott. E kis lak egyik szobájában két beteg fekszik, egy férfi s egy nő. Mindkettőnek arcán kimagyarázhatlan érzelmek tükröződnek, de mindkettő nyugodt. Megismerhetik, mert bár az arc sokat változott, de a szív ugyanaz maradt, milyen volt húsz év előtt, tele hittel, reménnyel és szeretettel: Tökölyi Imre és Zrinyi Ilona.

1703. február 15-én érezé már Zrinyi Ilona, hogy közeleg az angyal, ki lelkét az Úr elé viendi; magához intve azt, ki őket, kik egy egész nemzetet ápoltak, most úgyszólván egyedül ápolja, Komáromyt,

e szóka mondá neki: „Követem az én édes uramat ha mit én vétettem ő kegyelmének, én ő kegyelméhez igaz voltam. Másokat is követek kicsinytől fogva nagyokig; nekem megbocsássanak; én mindenkinek megbocsátok.“

Hallá ezt a beteg férj s a fájdalom megköté nyelvét.

Február 18-kán pedig — mondja Horváth M. — a mellette imádkozó Komáromira vetvén szeméit: „Ne imádkozzék — ugymond —, se magamat ne imádkoztasson, hogy meggyógyuljak. Hitem kezeivel már megfogtam az én Üdvözítőmet, Jézus Krisztust, hadd bocsásson el, hogy mennél hamarabb mehessek hozzája.“ Ezután reszkető kezeit az ég felé emelvén, a haldokló Krisztusnak a keresztfán s atyjának, Zrinyi Péternek a hóhérkard alatt mondott eme szavait ismétlé latin nyelven: „Domine, in magnus tuas commendo spiritum meum. — Uram! a te kezeidbe ajánlom lelkemet!“ S e fohászszal: „Veni sancte spiritus — jöjj el szentlélek úr isten!“ örökre elszenderült.

Zrinyi Ilona boldog volt a harcok vihara alatt, boldog volt a fogságban, boldog a száműzetésben, boldog a boldogtalanságban is: mert hitt, remélt és szeretett!

(Vége.)

is vannak, kik — miután lovaik a nyaklónál fogva a kocsi leeresztési nem képesek, — nyargalva rohannak a hajóba. Így történt legközelebb is, hogy egy ily lerohanásnál az illető kocsija összetört, midőn egy másik — már a hajóban levő — kocsiba ütközött s bámulandó volt a szerencse, hogy emberélet nem esett áldozatul az oktalan hajásnak.

A kiszállásnál még több kellemetlenséggel találkozott az utas. Különösen nyáron, a szó teljes értelmében gyakorta fenakad a közlekedés.

Nem vetnek számot embereink előre azon meredekkel, melyet a hajóból kiszállván, le kell küzdeniök, — megterhelik szekereiket zsákokkal úgy, mint azt szokták a töltés elkészülte előtt, de alig lépnek ki a hajóból, a jószág feladja a szolgálatot, nem bírja a roppant terhet s ott áll szekere keresztben, se ki, se be többé; a közlekedés szünetel, az utas a parton várja a dolgok mikénti fejleményét s nem csak annak van kitéve, hogy — ha a vasútra igyekszik, — lekésik, de végig kell néznie azon embertelen állatkinzást, melyet óranegyedekig a szegényjószágokon minden kikeresett módon véghez visznek.

Ugy is a lassúság netovábbjaiként ismerjük a tiszai átkelésnél alkalmazott vízi járműveket; menyire bosszantó aztán, ha az emberek tapintatlansága s vakmerősége folytán több óranegyedig vésztegelni kell annak, kinek nincsenek elvesztegetni való percei?

Bizonyára ránk férne, ha szabályoztatnák a komp-közlekedés s ha már rendőri felügyeletre igényt nem tarthatunk, legalább a rév felügyelő vagy gazda figyelme terjedjen ki oda, hogy a közlekedés fenn ne akadjon.

Másrészt az igazságnak adózom csak, ha azt állítom, hogy a mindszeinti révnél az a panasz soha fel nem merülhet, hogy talán a személyzet hanyagsága miatt várakozni kellene az utasoknak, — mint azt más réveknél sajnos tapasztalhatjuk, — itt a közlekedés nem szünetel, mi csak azt igazolja, hogy a rév bérlői a közönség várakozásának minél pontosabban megfelelni iparkodnak.

TISZAI.

Világfolyása.

A kelet-ruméliai események ma háttérbe szorítanak minden más világpolitikai kérdést. Egész Európa várakozással néz itt az események végfejleménye elé.

A laikusok, a közönséges ujság olvasók, nem látnak itt egyebet, mint Törökország erejének, európai hatalmának újabb megnyirbálását, melyet a mint látszik, Törökország tehetetlenül fog nézni. A berlini kongressus ugyanis az orosz-török háború után kimondá, hogy a nagy Bulgária két részre fog oszlatni s az egyik rész megmarad a török fennhatóság alatt, a másik pedig egy külön fejedelemséggé alakíttatik és Sándor (Battenberg herceg) a hatalmak által oda fejedelemséggé küldetett. Az így teremtett keleti állapot az európai fejedelmek műve volt s így ezzel szemben a közönséges óhaj az, hogy ennek fentartása és megőrzése mellett az európai hatalmaknak kellene jót állani.

Sándor bolgár fejedelem azonban kiszemelvén a maga országát, forradalmat csinált Kelet-Ruméliában s ott a fölkelő szláv nép egy nap alatt leköszöntette a kormányzó török pasát, elkergette a török hivatalnokokat, kikiáltotta Kelet- és Nyugat-Rumélia egyesülését és kikiáltotta az egyesült nagy Bulgária fejedelmévé Sándor kis bulgár fejedelmet és Sándor fejedelem azonnal, mint ha egyszerűen csak egy barátságos ebédre hívták volna, ment és elfogadta a fejedelemséget.

S a török ezt nézte, sőt azt lehet mondani, hogy félig-meddig összetett kézzel nézi még ma is, azt mondván, hogy az európai hatalmak választák két felé Ruméliát, tehát ők hassanak oda, hogy Sándor fejedelem

terjen haza az új fejedelemségből és ott állíttassék vissza a török hatalom.

Erre Bismark herceggel a többi európai hatalmak azt mondják, hogy miután a török tetlenül nézi hatalmának megnyirbálását, ez annyit jelent, hogy ő képtelen Ruméliában uralmát fentartani s ha képtelen, hát akkor nem méltó a segítségre. S így a hatalmak mondhatni bele vannak egyezve abba, hogy ha a török nem bír magán segíteni s engedni hatalmát megnyirbáltatni egy harmadrangu hatalom által, mint amilyen Sándor fejedelem, hát rajta akkor nem segíthetnek.

Szóval azt mondják a törököknek, amit a biblia mond, hogy: „*segíts ember magadon, isten is megsegít.*“

S most, mint a legújabb hírek mutatják, úgy látszik, hogy a török hatalom öntudatra kezd ébredni és meg akarja kísérelni, hogy hatalma és uralma Bulgáriában helyreállíttassék. Azt írják ugyanis a drinápolyi táviratok f. hó 1-ről, hogy

Tegnap 1 órakor reggel a vasúti felügyelőség Haggi Izzed pasa főkörmányzótól azt az utasítást kapta, hogy reggeli 5 órára egy katonai vonatot tartson készen, mely Musztafa-pasába fog indulni. A csapatokat reggel 5 órakor csakugyan elhelyezték a vonaton. A csapatok a 9-ik gyalogezred 500 emberéből, 40 lóból, 2 táborigyűből és 20 lőszerkocsiból álltak. Mehemed pasa csapatai a vasútvonal 37-ik kilométer-jéig nyomultak előre, úgy, hogy csak 3 kilométer választotta el őket a török-ruméliai határtól, mely a vasútvonalat a 40-ik kilométernél érinti. A kelet-ruméliai csapatok a 38-ik kilométernél, tehát már török területen, jól elsáncolt állásban vannak. Az itt összpontosított kelet-ruméliai haderőt 4000 főre teszik, ágyuk nincsenek. Török részről, a fentemlített, ma utnak indított s a 37-ik kilométerig előre nyomult csapatokon kívül, a Musztafa-pasa állomáson még mintegy 5000 emberből álló lovasság és egy féltábori ütég van. Haskőiben, állítólag, 14,000 — 16,000 emberből álló egyesült bulgár-ruméliai haderő áll, 3 kilométer hosszú pozíciót elfoglalva. Tegnap a szultánnak egy szárnysegéde külön küldetéssel az itteni főkörmányzóhoz érkezett. Titkos tanácskozás után a szárnysegéd visszatért Konstantinápolyba. Hírlik, hogy sir Drummond-Wolff kilátásba helyezte a török kormánynak, hogy Anglia pénzzel fogja segíyezni. Ugy látszik, hogy Törökország pénzdolgában most nem áll oly rosszul, mint máskor, mert az utolsó három ünnep alkalmával úgy a tiszték, mint a legénység kikapták fizetésüket egészen augusztusig. A szállítók utasítottak, hogy kenyeret, rizst és húst Musztafa-pasába küldjenek. Török körökben határozottan állítják, hogy a ruméliaiak a Hermanli melletti vasszerkezetű vashidat dinamittal légbe röpitették. A robbanó anyagot állítólag egy orosz tiszt gyújtotta meg. Legközelebb Konstantinápolyból Ghazi Muktar pasa vezérlete alatt tizenkét zászlóalj gyalogság érkezik ide. A török tehát fegyvert fog, hogy Sándor fejedelmet visszaszorítsa az európai hatalmak által számára kijelölt uralmi területre. Hogy azután erre most már nem azt mondják-e a hatalmak, hogy, de ez már nem megy, s nem küldenek-e segítséget Sándor fejedelemnek? ez nagy kérdés. Mert senki nem hiszi, hogy Sándor fejedelem nagyobb hatalmi biztatgatás nélkül bele mert volna menni a bolgár unióba. — Az a föltevés azonban, hogy az orosz biztósításra mentek volna actióba, nagyon kérdésesnek látszik onnan, hogy állítólag Szent-Péterváron, az orosz cárvárosban, azt mondják, hogy Bulgária egyesülése helyes, hanem az egyesült Bulgáriának ne Sándor

fejedelem, hanem Nikita, Montenegro fejedelem legyen az uralkodója. — Ezen tervet azonban egészen különössé teszi az a hír, hogy Nikita véd- és dacszövetséget kötött Törökországgal.

Ez a véd- és dacszövetség nem irányulhat más ellen, mint monarchiánk ellen, melylyel szemben az az általános vélemény, hogy a bolgár mozgalmakat fel fogja használni Szaloniki elfoglalására, s ezen törekvésében legerősebb akadályt támaszthatna Montenegro, mely a boszniai occupatio alkalmával is sok kellemetlenséget csinált.

Hire jár annak is, hogy most már az osztozkodás tárgyát képező ruméliai területekkel szemben Szerbia, Montenegro és Görögország közös akcióra lépnek és osztó részt követelnek magoknak.

Minden attól függ, hogy Törökország akar-e és képes lesz-e az ellene intézett ezen törekvésekkel szemben kellő erőt kifejteni? Hogy egy kis csete-paté nélkül nem folyik le ez az év, az már bizonyos.

Apróságok.

Vendég: Hallja koresmáros, ez nem bor, hanem víz; mire való olyan sok vizet a bor közé tölteni, hamar vizelni szokta is?

— Koresmáros: Tévedni méltóztatik, mert mióta én koresmáros vagyok, — annak pedig már harmincz éve, — még soha sem tölöttem a bor közé vizet.

— Vendég: Mégis nem bor, hanem víz ize van ez italnak, — mi az oka hát?!

— Koresmáros: Nagyon természetes, hogy víz ize van; mert a víz közé öntök bort!

* * *
— János kocsis (bepálinkázva) Tekintes ur! Jelentem, hogy be van fogva, mehetünk.

— Ur: Hova, hát ki mondta kendnek, hogy fogjon be?!

— Kocsis: Ki? Senkise. De ösmer már a tekintetes ur, hogy milyen ember vagyok én, nem kell nekem mondani; teljesítem én kötelességemet anélkül, hogy mondani kellene.

* * *
— Férj: Kedvesem, mért nem terítettél már?

— Nő: Ugyan hova gondolsz, csak 10 óra van, nincs még dél.

— Férj: Csak tíz óra? hm, hm, no, ez halatlan eset, hiszen én régóta éhes vagyok már, hogy nincs hát még dél?

* * *
— Kőműves: Hígyje el gazduram mindig elég ilyen kis szobára két ablak; úgy is elég világos lesz, mire való volna négy ablak?

— Gazda: Nem mondom hogy nappal nem lenne elég világos két ablakkal is, de én azt akarom, hogy éjjel se legyen sötét; azért mégis csak négy ablakura csináltatom én — majster ur.

* * *
— No, fiam rossz bizonyítványt kaptál; tudom, te vagy az, ki legkevesebbet tanult.

— Csalódol apám. Csóka Marci még kevesebbet tanult.

— Hiszen az, — mint tudom — meghalt még az iskola év elején.

— Meg. Látod apa, be van bizonyítva, hogy nem én tanultam legkevesebbet, hanem Csóka Marci.

* * *
Révész: Vigyázz kis fiam, mert ha bele esel a Tiszába, bele halsz; az olyan kicsikék, milyen te vagy, könnyen bele halsz.

Fiu: Révész bácsi! hát a nálam még kisebbek — az uszkáló halakra mutatva, — hogy nem halsz bele?

* * *
Mért vagy olyan levert pajtás?

Hogy ne volnék az Isten áldjon meg, mikor a házamat nem tudom eladni senkinek.

Talán drágáért adnád?

D-hogy is drágáért, adnám én úgy, a mint kérnék.

Hát akkor mi az ördögért nem tudod eladni?
Mert nincs házam.

* * *

Egy szőlő tulajdonos az előző évben eladott bizonyos mennyiségű bort. Az átvételnél azonban kitűnt, hogy 50 akóval többet adott el, mint termett.

Tünődik, tünődik, — végre bosszusan felkiált, „hol az ördögbe van hát a hiányzó 50 akó borom?”

* * *

Meghalt az X-i harangozó, ki életében nem ritkán nézett a boros kancsó fenekére. Temetésekor a halottas kocsit a göröngyös uton ide oda hányódott, mit látva egy öreg anyóka, a következő megjegyzést tette: „Istenem, istenem, hát a részegesek még a másvilágra is dülöngölni mennek.”

* * *

Egy vásárló meglátja a hentes boltban a mászsát s kéri a hentest, hogy mérné meg, óhajtáná tudni testének súlyát.

Kérem, a mászsa zsiros, mert csak disznóhúst mérünk rajta.

Oh az nem tesz semmit, csak mérjen meg.

* * *

Komám, igaz e, hogy megdöglött a kend tehene? Igaz.

Szép tehén volt?

Bizony szép.

Oszt mi baja volt?

Nem tudja azt senkise, mostanába mindég betegeskedett, de nem mondta, hogy mi a baja.

* * *

Ujonc: Káplár ur megkövetem szépen, ha maga commendiroz haptákat, ugyanakkor meg kaptány ur kerdájt, melyiket kell csinálni?

Számár. Még azt se tudod?

Hát ha itt van a kapitány ur, akkor annak a parancsa az első; de ha nincs itt, commendirozzon akár mit, neked még is csak azt kell tenned, a mit én mondok.

Helyi és vegyes hírek.

— **Lóvásárlás lesz** október hó 19 én Hódmezővásárhelyen, mely alkalommal a lovakat nem alkuszok, de közvetlenül az állam közegei vásárolják. Felhívjuk e lóvásárlásra gazdaközönségünk figyelmét, hogy akinek eladó s különösen katonai célokra használható lovaik vannak, el ne mulasszák azokat Hmvasárhelyre bevinni, mert sokkal magasabb árakat kaphatnak értük, miután, mint előre becsátottuk, az alkuszok ki vannak zárva.

— **Felfüggesztés.** Muzsik András szegvári helyettes bíró ezen állásától felfüggesztetett és fegyelmi vizsgálat alá vonatott. Ugy halljuk, hogy a helyettes bíró ur törvényes felsőbbségének engedelmeskedni nem akart s azért bánt el vele ily röviden a járási szolgabíró. — Nevezetesen, mint értesültünk, ezen nagy nevezetességű bíró ur, mint valami hatalmasság, semmi áron sem akarta a hivatalától szintén felfüggesztve levő közgyámat mással helyettesíteni, mint éppen magával a felfüggesztett közgyámmal s a járási szolgabírónak a helyettesítés iránti intézkedése ellen, még a képviselő testületi gyűlésen is ellene szegült. Jó lesz az ipsét móresre tanítani s megértetni vele, hogy a hivatal nem csak politikálásból, de kötelességek teljesítéséből is áll, a melyek közé kétségbevonhatatlanul a felettes hatóság törvényes intézkedéseinek tiszteletben tartása és végre hajtása is tartozik.

— **Nincs közgyám.** Kiról szólna az ének másról, mint ismét a mi szomszédunk: Szegvár községéről. Ott esett meg a dolog, hogy nincs közgyám s nincs ember fia, kit kötéllal is meg lehetne fogni. Rác András közgyámat, a kit — melleleg legyen mondva — t. laptársunk a „Kecskemét” agyba főbe dicserít, mint valami geniális férfit, a közgyámi hivatalban elfordult nagymérvű rendtelenségek okán hivatalától felfüggesztettek s azóta nem találkozik ember, a ki Augias istállójának kitisztítására, már t. i. a szegvári közgyámi hivatalnak rendbehozására, vállalkoznék. Ha kárörvendők volnánk, a szomszéd Szegvár község közállapotain csak örülni tudnánk,

de így szomorkodnunk kell rajta s egyszersmind okulást merithetünk s megtanulhatjuk belőle, hogy nagyon sokan, a kik az ekeszarva mellett, meg az ökör faránál helyüket talán jól megállanák, csak azért ülnek a politizálás vesszőparipájára, hogy az épenséggel nem nekik való hivatalba jussanak, a hol azután tudatlanságuk, járatlanságuk s nem ritkán rossz akaratukkal több kárt tesznek, hogy sem mások azt hosszas működés mellett is helyrehozhatják.

— **Megyei gyűlés.** Megyénk köztörvényhatósága e hó 14-ik napján fogja megtartani őszi rendes közgyűlését. E közgyűlésen fog az üresedésben levő megyei másod aljegyzői állás is választás útján betölteni.

— **Állatjárvány.** Kis Zombor községben a szarvasmarhák között a szájs- és körömfájás járványszerűen föllépett.

— **Lopás.** Lázár István hmvásárhelyi lakos gorzsai tanyájáról szeptember hó 24 ére virradóra két csikót elloptak. A lólopás úgy látszik, egészen divatbajjott, s csaknem naponta hallunk híreket, hogy innét is, onnét is lovakat loptak. Mindezekre csak az a kérdéstünk van, hogy hát a rend őrei hol és merre vannak?

— **Tüzesetek.** Szeptember 24-ik napján ögróf Pallavicini Sándor pusztaszeri majorjában, a cséplő géptől egy kazal szalma tüzet fogott s minden oltsági kísérlet hasztalan lévén, még egy kazal polyva és egy árpa asztag, melybe 900 kereszt volt berakva, megégett. A cséplőgépet, Zombó Márton ott működő gépész ébersége folytán, megmentették. — Ugyancsak szeptember 28 án pedig Szobotka Adolf pusztaszeri bérletén volt tűz, mely alkalommal két kazal széna égett meg. A kár ezer frtra tehető. A roppant szélviharban különös szerencsének tulajdonítható s bizonyára roppant erőfeszítés kellett hozzá, hogy a tűz még nagyobb terjedelmet nem öltött. Az oltáshoz községünkben is kivittek egy tüzi fecskendőt, még pedig az újabban vásárolt, kitűnő hordképességű és könnyen kezelhető kézi fecskendők közül. Részünkről azonban azt tartjuk, hogy bár kötelességünk másoknak a veszélyben segédkezést nyújtani, de oly roppant szélviharban, minő szept. 28 án is volt, kétszer is meggondolandónak véljük, vajjon kiadható-e a tűzifecskendő más község határába?

— **Ügyesen elfogott zsebtolvaj.** Az élesdi vásáron egy hunyadi gazdag kereskedő észrevette, hogy 2000 frtot tartalmazó pénztárcáját valaki ellopta. Jelentést tett a csendőrségnek s egy csendőr mindjárt gondolta, hogy a lopást Szidik Lajos bérhéd nagyváradi zsebtolvaj követte el. A csendőr megnézte óráját, s látta, hogy ideje nagyon kevés van már. Csak úgy a szőrére tilt a lovának, s úgy vágatott ki az élesdi vasutállomáshoz. Éppen harmadikat csegették. Lováról hamar leugrott, odakötözé egy fához, s az éppen induló vonatra gyorsan felugrott. Jól számított, Szidik Nagyváradon akarta élvezni működése gyümölcseit. Csakhamar ráakadt egy III. osztályu kupéban. Nem csinált zajt, hanem az első állomást megvárta. Ekkor fogolynak jelenté ki, le szállottak és bevitte a vén gazembert Élesdre, hol kihallgatása alkalmával töredelmesen bevallotta, hogy a pénzből 1600 frtot egy nagyváradi, a rendőrség előtt igen ismeretes zsebtolvajnak adott át.

— **Érdekes történet** Zomborban egy lakadalom alkalmával bizonyos Cs. urat bemutattak egy igen szép hölgynek, ki magát Lengyel nével mutatta be. Cs. a nőtől férje felől kezdődött. Lengyel szomorúan felelte, hogy férje ezélt negy évvel elhagyta, s azóta nem adott életjelt magáról. Hír szerint valahol a csendőrségnek van alkalmazva. azt mondta, hogy neki — Bzdánban van egy Lengyel József nevű ismerőse. L né gyanakodni kezdett s szolt: „Az én férjem azeölt katoná volt, kerek arcú, szép barna fiatal ember, fekete kis bajszal visel.” Cs bizonyítja, hogy e leírás egészen ráillik az ő bezdáni ismerősére, csak hogy ez két hónap előtt megdöglött. L-né egészen elszomorodott, de elhatározta, hogy fölkeresi férjét, s a másodszori nőülés miatt törvény elé idézi. Másnap L né egy jó barátjáné társaságában már Bzdánban volt s a plébánosnak elmondván a leirt körülményeket, melyekből világos, hogy Lengyel József az ő férje, kérte ezt megidézni. A plébános nagyon megtöbődött és a nő kívánatának eleget tett. Nemsokára kopogtatás hallatzik az ajtón. „Szabad!” kiáltja izgatottan L né, s mint a bosszuálló nemesizs állt meg az ajtó előtt. Az ajtó fölnyilik s belép rajta egy szép, kerek arcú, fekete kis bajszu, barna fiatal ember, kit Lengyel Józsefnek hívnak, de még sem volt soha

a zombori Lengyelnek a férje. A lelkész azzal a jó kívánattal bocsátotta el a szegény asszonyt, hogy minél előbb találja föl az ő saját Lengyel Józsefét.

— **Megható történet.** A magyar államvasutak főmühelyének felvételi irodájában nemrég egy 16 — 17 évesnek látszó fiatal ember jelent meg, előmutatva munkakönyvét s mint mázólo segéd alkalmazást kért. Ott az orvoshoz utasították, hogy magát megvizsgáltassa és egészségéről bizonyítványt hozzon. A fiatal ember váltig szabadkozott s esküvel fogadta, hogy soha sem volt beteg, — a vizsgálat tehát felesleges. De a felvételi szabályoktól nem lehetett eltérni s a mázólo segéd bement az orvoshoz. Ott voltak vagy huszan s mikor végre magára maradt az orvossal, annak felfedezte, hogy nem férfi, hanem leány. Edes anyja, a ki jó házból való özvegy, meg akarván őt szabadítani attól a sorstól, hogy cseled legyen belőle, férfiruhába öltöztette s mesterségre adta. A műhelybe, — mint a „F. L.” írja, — csupa gyöngédségből nem vették föl.

— **Egy kiszabadult és egy meghalt gyilkos.** Huszonhárom évvel ezelőtt borzasztó bűntényt követett el A.-Görzsöny községben. Egy egész hét tagból álló család mérgeztetett meg. A gyanu akkor egy, ezen családhoz igen közel álló egyénre esett. A vizsgálat csaknem három évig tartott, melynek eredménye a bűnösnek 20 évre történt elítélésére volt. Ez az egyén Pethő Imre, ki éhany nappal ezelőtt a reá mért 20 évi börtönbüntetést kiállotta és most tegnapelőtt haza érkezett A.-Görzsönybe.

— Száva Istvánné dunapentelei asszony, igazi kac kiás menyecske volt Dunapenteleán a hatvenes évek elején. Nem esoda, ha megakadt rajta Nikolics Radó Sándor szeme, ki meg is nyerte állandó vonzalmát. A beteges férj teher volt az asszony nyakán, s elhatározta szeretőjével, hogy megöli őt. Mikor aludt, zsákokat raktak reá, de nem fuladt meg tőle. Fölbredt, vizet kért a feleségétől. Ez adott is neki s mialatt itta, belevágta fejébe a nagy konyhakést és addig forgatta agyvelejében, a mig kiadta lelkét. Az asszony és szeretője hamar elfogattak s Szávanét a törvényszék 20 évi fegyházra ítélte, mit a kir. tábla is helybenhagyott. A m. kir. Curia azonban kétél általi halálra ítélte őt, de a királyi kegyelem visszaállította a 20 évi fegyházat. A szerető 15 évi fegyházra ítéltetett, de nemsokára meghalt a székesfehérvári megyei kórházban. Szávané 1875. június 20-án elszállított a márianostrai fegyházba, a hol büntetésére felének kiállása után 1885. szeptember 10 én meghalt.

— **Gyilkosság bosszúból.** Makón nagy izgalmat kelt városzerte Dobsa Mihály előkelő földes gazda és városi tanácsos 15 éves, Imre nevű fiának meggyilkoltatása. Imre kedden a tanyára mevévén, látta, hogy egy szép csikó a combján meg van sértve. A jószág feltűnése miatt megbízott bérest, a 26 éves Kelemen M tyást ezért megszidia. Másnap hajnalban Kelemen a fiut, mielőtt az álmából fölébredhetett volna, több baltacsapással halálosan megsebezte s azután megfutott Pénteken azonban már elfogták s azt valja, hogy a gyilkosságot bosszúból követte el.

Bérbeadás.

Robicsek Mórénak a főutcában levő **botthelyisége**, szerelvényekkel és lakással, 1886. évi május 1-től hat egymásutáni évre bérbe adandó. Értekezhetni a tulajdonossal.

Üzlethelyiség változtatás.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a főutcán anyósom: özv. Wimmer Jánosné házában elhelyezve volt **fűszer üzletemet** ugyancsak a főutcában, a község házával átellenben lévő saját házamba helyeztem át s rendeztem be úgy, hogy minden rendű igényeknek megfelelni képes vagyok.

Üzletemet s minden az üzlethelyiségbe vágó szolgálataimat a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlva, vagyok

Tisztelettel:

MÉHÉSZ BALOGH PÉTER
fűszerkereskedő